

## تحلیل نابرابری های توسعه پایدار مناطق شهری از منظر عدالت فضایی در توزیع خدمات عمومی شهری (مورد مطالعه: مناطق ده گانه شهر تبریز)

مستجاب بهروزی<sup>۱</sup>، دکتر حسین نظم فر<sup>۲</sup>، دکتر محمدحسن یزدانی<sup>۳</sup>

<sup>۱</sup> دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه محقق اردبیلی. [Behruzi1@yahoo.com](mailto:Behruzi1@yahoo.com)  
<sup>۲</sup> استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه محقق اردبیلی. [Nazmfar1@yahoo.com](mailto:Nazmfar1@yahoo.com)  
<sup>۳</sup> استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه محقق اردبیلی. [yazdani@uma.ac.ir](mailto:yazdani@uma.ac.ir)

### چکیده

توسعه پایدار به عنوان یکی از شاخص های مهم در برنامه ریزی شهری، تغییرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیربنایی و رفاهی را در سطح محلات، نواحی و یا مناطق یک شهر نشان می دهد. دستیابی به عدالت فضایی در توزیع خدمات شهری، جهت تخصیص عادلانه هزینه های اجتماعی و برابری استفاده از ظرفیت های محیطی، یکی از اهداف مهم برنامه ریزان شهری است. این پژوهش نیز به بررسی توزیع خدمات عمومی از منظر عدالت فضایی و دسترسی به توسعه پایدار در مناطق ده گانه شهر تبریز پرداخته است. روش عمده در پژوهش حاضر، به صورت توصیفی - تحلیلی بوده و دارای رویکرد کاربردی هست. در جمع آوری داده ها از روش کتابخانه ای و اسنادی استفاده شده است و در انتخاب شاخص ها، نظر کارشناسان مربوطه، ملاک عمل قرار داده شده است. در مطالعه صورت گرفته برای تجزیه و تحلیل داده ها از تکنیک تصمیم گیری چند معیاره (TOSIS) کمک گرفته شده است. بر اساس نتایج به دست آمده از تجزیه تحلیل ۷ شاخص خدمات عمومی مورد مطالعه در بین ۹ منطقه شهر تبریز، منطقه ۲ از بالاترین سطح برخورداری از خدمات شهری در بین مناطق برخوردار است و بعد از آن، مناطق ۵، ۶ و ۸ از برخورداری قابل قبولی برخوردارند. بر این اساس وضعیت برخورداری مناطق ۱، ۴ و ۳، نیمه برخوردار می باشد و مناطق ۷ و ۱۰ در حد پایینی از برخورداری قرار دارند. بنابراین داده های مربوط به شاخص های خدمات عمومی عدم انطباق آن را با عدالت فضایی نشان می دهند، از این رو مدیریت شهری تبریز نیازمند توجه به مناطق محروم در شاخص های مرتبط است.

**واژه های کلیدی:** توسعه پایدار، عدالت فضایی، تکنیک تصمیم گیری چند معیاره، شهر تبریز، خدمات شهری